

AVTOMOBILLARGA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISH TURLARI VA VAZIFALARI

Yuldashova Hidoyat Qilichovna

*Navoiy viloyati Uchquduq tumani kasb-hunar maktabi
Avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash o'quv amaliyoti
Ishlab chiqarish ta'limi ustasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish turlari va vazifalari, avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish sohasida avtoservisni rivojlantirish tajribasi, avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish sohasini zamonaviylashtirish haqida atroflicha fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: avtomobillar, texnik xizmat ko'rsatish, avtoservis, avtotexnik xizmat.

Kirish: Avtomobillar, o'z vaqtida, tizimli tarzda maxsus zarur xizmatlar, shuningdek tozalash-yuvish, tozalash, yonilg'i quyish, moy va boshqa operatsion materiallar, ularning texnik nazorati holati, paydo bo'lishining oldini olishga qaratilgan bir nechta profilaktika va ta'mirlash faoliyatlarini olib borish vaqtidan oldin nosozliklar jumladan, tiklanish ularning birliklari, agregatlari, qismlari va tizimlarining yo'qotish ish faoliyatini oldini oladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya: Avtomobillar eng ko'p yo'lovchilar va yuk hajmi sonini olib yuradi turli ishlab chiqarishni amalga oshiradi ularga mahsus bir jihozlarni o'rnatish bilan funksiyalar, turmush hayaotimizga, madaniyatimizga, dam olishimizga xizmat qiladi, bir so'z bilan aytganda, ajralmas bo'lagiga aylandi zamonaviy sivilizatsiyaning bir qismi desak mubolag'a bo'lmaydi. Avtoullov xizmati sababli, uning xizmatlaridan doimiy foydalanish, avtomobil egalarining ko'p millionli armiyasi, ta'minlash mashinalarining ishlashi, kerak bo'lgan jihozlar bilan ta'minlangan ehtiyot qismlar va materiallar, ishonchli ma'lumotlarni olish, avtomobillarning texnik ekspluatatsiyasi va savdosiga doir aholi farovonligi oshishining asosiy ijtimoiy omili sanaladi.

Natijalar: Respublikamiz avtoservisi o'ziga xos takomillanish tarixiga ega va shakllanish istiqbollari bo'yicha amalga oshirilmoqda. Darhaqiqat, dunyoning avtoservislari ham xuddi shu yoshda avtomobil sanoati va avtomobil transporti takomillashgan ular bilan birga va vaqt bo'yicha o'xshash tarixga egadir. Buni talab qilgan jahon avtomobil bozori, savdoning zaruriy sharti tarzida avtomashinalarning mavjudligi zaruriy shart edi avtomobillar - yaxshi tashkil qilingan va yaxshi ishlaydigan avtomobillarga xizmat ko'rsatish tarmog'i mavjud.

Zamonaviy muhitda yakka tartibda foydalaniladigan avtomobillar parkining o'sishi ishlab chiqarish-texnik bazaning o'sishidan ancha oldinda bo'lib, buning natijasida servis xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlariga bo'lgan ehtiyoj to'liq ta'minlanmaydi. Shunday qilib, mavjud avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish korxonalarini rekonstruksiya qilish va qayta jihozlash faqatgina avtomobillar parkining o'sishi bilan aloqador hamma masalalarni hal qila oladi. Bundan tashqari, avtotransport korxonalarini faoliyat yuritadigan zamonaviy sharoitlar yangi talablarni keltirib chiqarmoqda, bu talablar esa o'z o'rnida yangi korxonalarini qurishda qondirilishi mumkin.

Muhokama: Ba'zi oddiy avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish ishlari, misol uchun tozalash tanani tozalash, kabina, avtomobil yuvish va yonilg'ichni quyish va boshqa materiallar jumladan, tashqi texnik nazorat bo'lishi mumkin avtomobil egalari tomonidan amalga oshiriladi. Ammo avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish va yo'qolganlarni tiklash borasida jiddiy ishlar talab etiladigan ularning birliklari, agregatlari, qismlari va tizimlarining ishlashi texnik nazorat, mahsus jihozlardan foydalanish va asboblarni mahsus avtoservisda amalga oshiriladi korxonalar va ustaxonalar, mahsus tayyorlangan ishchilar kuchlari bilan amalga oshirilishi nazarda tutilgan.

Xulosa: Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, O'zbekiston Respublikasida ishlab chiqarilayotgan va chetdan keltirilayotgan avtomobillarning salmog'ini ko'payishi bilan avtomobillar servisi sohasining ahamiyati yanada ko'tarilib bormoqda. Shu bilan birga avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish sohasini zamonaviylashtirish ham o'z o'rnida asosiy mavzuga aylanib bormoqda. Aholi va tadbirkorlarga tegishli bo'lgan avtomobillarning sezilarli o'sishi, uni texnik tomondan yaxshi ko'rinishda saqlash zaruriyati avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish stansiyalari bo'lgan avtotexnik xizmat ko'rsatish tizimining ishlab chiqarish-texnika bazasini yanada shakllantirish va rivojlantirishni talab qiladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Sahtarov, X. A. O., & Fayzullayev, X. Alternativ yoqilg'ichlarda ishlaydigan avtomobil konstruksiyalari tahlili. Academic research in educational sciences, 2022.
2. Saxtarov, X. A. U. va Saxtarov, D. A. U. Avtotransport vositalarini masofaviy diagnostika usullari va ularning ahamiyati. Fan va ta'lim, 2022.
3. Vinogradov V. M. Avtomobillarni ta'mirlashning texnologik jarayonlari. M.: 2009.
4. Qobulov, M., Ismadiyorov, A., & Fayzullayev, X. Avtomobillarni siqilgan gazga moslashtirish jarayonida yuzaga keladigan kamchiliklarni bartaraf etish. Yevroosiyo tadqiqot byulleteni, 2022.